

Socialdemokraternas förslag till budget för Lidingö stad 2020 (justerat 2019-11-21)

Med utgångspunkt från vårt handlingsprogram Trygghet i en ny tid för Lidingö - en socialdemokratisk vision för en mer solidarisk, trygg och modern skärgårdsstad, mandatperioden 2019 - 2022.

Det behövs en ny färdriktning för Lidingö.

Trygghet, omsorg och ett genuint välfärdsutbud är viktigare än skattesänkningar.

Lidingö är på många sätt en fantastisk plats att bo och leva på. Lidingöborna möter dagligdags en vacker natur, ett genuint kulturlandskap och har unika möjligheter att ägna tid åt fritidsaktiviteter och utomhusvistelser. Boendet är varierat och arkitekturen präglas i regel av småskalighet och närhet till vatten och trivsamma utemiljöer. Som skärgårdskommun i brytningen mellan känsliga havsmiljöer och storstadens emellanåt hårdhänta exploatering av naturresurser blir emellertid hållbarhetsfrågorna och insikten och kunskapen om hur de ekonomiska, ekologiska och sociala dimensionerna hänger samman allt viktigare och engagemanget kring dessa frågor ökar på ett påtagligt sätt.

Vi vill att Lidingö ska fortsätta vara en unik skärgårdsö som utvecklas till en klimatkommun i Sveriges framkant med ett välfärds- och trygghetsutbud i toppklass, uppskattat handels- och serviceutbud, högklassig vård och omsorg, goda utvecklingsmöjligheter för såväl lärare och vårdpersonal som företagare och kulturarbetare, bra kommunikationer, ett blandat bostadsutbud och ett attraktivt kultur- och fritidsutbud.

Ett starkt välfärdsutbud skapar trygghet för alla generationer som bor och verkar på Lidingö – det är för oss socialdemokrater viktigare än skattesänkningar.

Vi tror att en samhällssyn präglad av solidaritet och gemenskap skapar fria, trygga och skapande människor. För oss ligger samma synsätt till grund för ett starkt samhällsbygge.

På Lidingö ska människor oavsett social, ekonomisk och geografisk bakgrund välkomnas till och kunna leva i en kreativ och hälsosam miljö för att bo, arbeta och studera.

Alla Lidingöbor ska kunna känna trygghet genom livets alla skeenden. Barn och unga ska klara sig bra i skolan och kunna flytta hemifrån, studera vidare och få en egen försörjning. Äldre ska kunna flytta till en tillgänglig bostad med närhet till service, vård och omsorg. Här ska också finnas rekreativsmöjligheter och kulturell stimulans i orörd natur, med rent vatten, välsköta parker och välvårdade kulturmiljöer.

Vi måste sätta hållbarhetsfrågorna högre på den politiska dagordningen.

Vi ska eftersträva att Lidingö ska vara en föregångare inom detta område, med klimatsmart byggande och uppvärmningssystem, smarta återvinningssystem och tuffare krav på ekologisk upphandling för stadens förvaltningar och verksamheter. De verksamheter, föreningar, samfund, företag och inte minst alla de lidingöbor som på egen hand vill göra goda insatser för klimatet och miljön, ska uppmuntras till detta och erbjudas bättre förutsättningar än i dag. Vi behöver så här, inför 2020-talets början, fatta en rad strategiska, kloka, väl avvägda och viktiga politiska beslut för att värna det unika, samtidigt som vi utvecklar och förbereder Lidingö för framtiden.

Vägvalet; ett omsorgsfullt och utvecklat välfärdsutbud - eller kraftiga skattesänkningar och nedskärningar?

Vid årets budgetförhandlingar ställs våra förslag och prioriteringar mot majoritetens överordnade mål: att besluta om en ytterligare kraftig skattesänkning på 51 mnkr. I år ännu större än den som beslutades om vid förra årets förhandlingar på 32 mnkr. Ett stort antal lidingöbor uttrycker sin upprördhet och oro över de föreslagna nedskärningarnas tydliga och allvarliga konsekvenser.

För barnskötaren, fritidsledaren och undersköterskan ger den föreslagna skattesänkningen på 30 öre en lättad skatteböroda mellan 60 och 100 kronor i månaden. Vi prioriterar hellre att verksamheterna får de förutsättningar de behöver för att kunna leverera välfärdstjänster att vara stolta över.

Utveckling, bostäder och byggande

Nedskärningarna undergräver också de planer vi vill skynda på för ett nytt, hållbart och modernt Lidingö Centrum-Torsviksområde, med ett bostadsbyggande i enlighet med de antagna planförslagen från 2014, med huvudmålet att avsevärt förbättra möjligheterna att handla, mötas och ta del av ett varierat kultur- och evenemangsutbud.

Porten till Lidingö behöver stöpas om de kommande åren. Centrum-Torsviksområdet skärs av genom ett fult, bullrigt och otidsenligt vägdike som måste däckas över och intill överdäckningen ska det byggas fler trivsamma, moderna och klimatsmarta bostäder i ett varierat utbud. Vi behöver bygga samman nuvarande centrum med Torsvik så att vi kan erbjuda lidingöborna ett attraktivt promenadstråk med många mötesplatser, ett bredare service- och handelsutbud. Få platser i Sverige kan mäta sig med Lidingö när det gäller kulturutbud och kulturutövande medborgare, vilket ger oss en fantastisk möjlighet att profilera och marknadsföra Lidingö som Stockholmsregionens kultur-ö.

Vi vill se fler högre hus i Centrum-Torsviksområdet och fler små bostäder väl anpassade för unga vuxna och för vår växande andel äldre. Vi vill att andelen hyresbostäder i Centrum-Torsvik ska vara minst 30 procent och att ett Trygghetsboendet byggs på Lidingö. Det första ska bli Trygghetsboendet Idun i Lidingö Centrum.

Vi måste skapa bästa förutsättningar för moderna kollektiva färdmedel som i samband med stadsförnyelsen för Lidingö är en strategisk och prioriterad fråga. Få moderna centrum i Sverige och världen saknar en spårburet, klimatsmart alternativ till bilar och bussar. Lidingö gör det idag vilket hämmar centrums utveckling, och det måste staden ta fram en långsiktigt hållbar lösning för. Staden ska även i förhandlingar med Region Stockholm fortsatt verka för bättre tvärförbindelser och utökad båttrafik för SL-resenärer.

En hållbar byggpolitik

Det står klart att vi vill att det byggs fler bostäder på Lidingö än vad den sittande politiska majoriteten avser att fatta beslut om. Vi vill se ett modernt bostadsutbud, där det ska vara möjligt för alla att utifrån egna behov och förutsättningar, kunna välja mellan hyresrätter, bostadsrätter, radhus och villor. För att göra detta möjligt ska fler byggaktörer ges chansen att bygga bostäder som kan riktas till olika åldersgrupper med avsikten att tillgodose allas behov och därutöver öka omsättningen i våra bostadsområden genom sunda och självvalda flyttkedjor. Vi anser att de bostäder som är beslutade enligt översiktsplan och som även återfinns på planeringsstadiet ska byggas. Det gäller bland annat: Centrum-Torsvik, Högsätra, Larsberg, Lojobacken och Baggeby-Herserud. Dessa nytillskott behövs för att bygga bort bostadsbrist, skapa förutsättningar för förbättringar av infrastruktur och utökad kollektivtrafik, rekrytering av personal, arbete, service, kultur och välfärd.

Våra växande grupper ungdomar och äldre behöver mindre bostäder, företrädesvis hyresbostäder. Alla undersökningar visar att vi bor allt längre tid i flerbostadshus; familjer bildas senare, samtidigt som vi lever allt längre. Det betyder singelliv eller parförhållanden, och därför är behovet av flerbostadshus som erbjuder en- och tvårumsbostäder stort.

För att skärpa och nå ett kostnadseffektivt, smart, klimat- och resursoptimerat byggande vill vi också verka för ett ökat byggande i modern träbyggnadsteknik på Lidingö. Villorna byggs ju redan med trästommar, detta förslag avser således de flerbostadshus som ska uppföras, men gäller självfallet också för skolor, förskolor, kommersiella fastigheter och sportarenor mm. I likhet med vad allt fler kommuner kommer fram till menar vi att det behövs en kommunal träbyggnadsstrategi för att skynda på utvecklingen.

Vi vill pröva möjligheten att inom Stockholmsregionen införa en bostadsgaranti för unga. Alla Lidingös unga som står i bostadskö skulle på så sätt kunna erbjudas ett lägenhetskontrakt innan de fyllt 26 år. Ingen ung ska behöva stå i kö mer än 5 år. Vi vill satsa på fler ungdoms- och studentbostäder eftersom unga och studenter ska ha möjlighet och rätt till ett tryggt boende. Vi vill även under mandatperioden ta fram en plan för återupprättande av ett kommunalt allmännyttigt bostadsbolag, med avsikten att tillförsäkra lidingöborna goda och kostnadseffektiva bostäder genom att ta del av de ramupphandlingar som Sveriges Allmännyttta och SKL genomfört.

Vi eftersträvar en god stadsplanering och levande stadsdelscentrum som säkrar tillgång och närhet till service, handel och liv mellan husen. Vi vill verka för att det uppförs blandade områden för att minska segregationen och bygga åldersintegrerat så att människor med olika bakgrund, ålder och livsvillkor kan mötas i vardagen. Demokratin vid byggande och renoveringar ska bejakas genom att Lidingö fortsätter att utveckla trygga och kreativa former för samrådsarbete. Program för varje stadsdelscentra ska därför utvecklas i samverkan och dialog med de som bor och verkar i dessa områden.

Så utvecklar vi Lidingös miljö-, klimat- och hållbarhetsarbete

Vi välkomnar att ett nytt och bättre miljöprogram ska tas fram för Lidingö stad. Vi vill se ett brett förankrat framåtsyftande arbete som utmynnar i ett långsiktigt hållbart miljöprogram som på ett tydligt sätt utgår från internationella, nationella och regionala krav och uppsatta mål, samt Agenda 2030. Som förutsättning för att nå resultat krävs god samverkan med Lidingös närings- och föreningsliv. Staden ska även underlätta för och uppmuntra lidingöborna till att göra kloka miljö- och klimatval.

Vi föreslår att staden ska anställa en miljö- och hållbarhetsstrateg till stadsledningskontoret, med uppgift att samverka med upphandlingsenheten och på ett strategiskt sätt leda stadens miljö- och hållbarhetsarbete, samt utveckla stadens arbete med kvalitetsuppföljning av upphandlade tjänster.

Vi föreslår även att ett hållbarhetsutskott bildas, under kommunstyrelsen.

Lidingö stad ska kraftigt minska stadens verksamheters klimatpåverkan, genom att göra stadens fordonsflotta fossilfri innan mandatperiodens slut, ställa tydliga miljökrav i alla upphandlingar av varor och tjänster, minska matsvinnet och öka andelen ekologisk och närproducerad mat i kommunala verksamheter, förbättra insamlingen av matavfall, satsa på solenergi genom att bygglovsbefria solpaneler och anlägga solcellsanläggningar på kommunala byggnader. Vi vill även se utveckling av en central mottagning och vidare distribution av beställda varor till stadens verksamheter, självklart med eldrivna fordon.

Vi föreslår en fortsatt satsning på fastighetsnära källsortering och avsätter medel ur investeringsbudgeten till en ny återvinningscentral på södra ön för att tillgodose behovet för boende i Dalénum, Kappsta och Mölna

I vårt program lyfter vi även möjligheten för staden att fortsätta utveckla och stödja satsningar på låncykelsystem så att ännu fler kan välja att cykla, ett alternativ som förutom att vara ett hållbart resande även befrämjar hälsan. I vårt budgetförslag avsätter vi extra medel för underhåll av befintliga, samt anläggning av fler, separerade gång- och cykelstråk.

Vatten

Vi slår vakt om Lidingös vattenförsörjning och förbättra tillgången och säkra försörjningen till Lidingöborna med rent vatten. Lidingö har i likhet med andra kommuner i Stockholms län en relativt utsatt situation när det gäller vattenförsörjning. Lidingö ska ha en kommunövergripande dagvattenplan för att förebygga översvämningar, skapa fler attraktiva naturmiljöer och säkra rent vatten i vattendrag, sjöar och grundvatten. Vi anser att förbättrat omhändertagande av dagvatten och en snötipp på land är angelägna åtgärder, som bör ha hög prioritet. Vidare anser vi att all snötippning i ytvatten bör upphöra och förordar att den istället ska ske på land med lakvattendammar och rening av smältvattnet.

Staden behöver få till stånd ett ökat och framgångsrikt samarbete med andra kommuner och regionala organ, för att kunna rena fjärdarna runt omkring oss. Initiativ till insatser för bättre vattenkvalitet måste tas i många olika organ såväl regionalt som nationellt och internationellt.

Natur- och skogsvård

Vi vill värna våra naturreservat och grönområden och menar att de ska bevaras och utvecklas. Staden måste vara restriktiv med dispenser för att värna om naturresurser. Vi kräver även ett förbud mot kalavverkningar på Lidingö.

Stränder, natur- och skogsområden tillhör Lidingös pärlor. Naturreservaten ska skydda växter och djur, bevara biologisk mångfald och erbjuda möjligheter för människor till lugn, ro och frihet från trafikljud. Vi vill att Långängen-Elfviks naturvårdsområde utvidgas med skogen på norra Elfviklandet och nyckelbiotoperna söder om Kottlasjön, längs Mölnån, samt att öns stränder frigörs.

De mindre skogspartier som utgör gröna kilar eller ekologiska korridorer, där djuren kan röra sig mellan olika skogsområden är minst lika viktiga. Närheten till naturen är en värdefull tillgång för oss människor, inte minst för barn, hundägare och äldre i närliggande bostadsområden.

Stadens skogar bör skötas som rekreationsområde för våra medborgare och vi ska ha som mål att bevara den biologiska mångfalden. Staden har presenterat såväl en grönplan som blåplan. Men de förslag som beskrivs i dessa måste också genomföras och utvärderas. Staden behöver även färdigställa arbetet med skötselplaner och utveckling av grönplan, trafikplan och andra berörda planer så att de inte motsäger varandra.

Trygghet i bostadsområden, offentliga miljöer, stadsdelscentrum och på gator och torg

Staden bör utöka sin rådgivning när det gäller inbrott och förebyggande insatser. Staden ska fortsätta verka för samhällets ökade lokala närvaro i samverkan och ett utvecklat samarbete mellan polis, socialtjänst, skola, föreningsliv och fastighetsägare. Lidingö stad ska fortsätta stödja föräldrar och föreningslivet till att delta i nattvandringar och vi vill se en utökad satsning på fältassistenter, eller fältkuratorer som majoriteten valt att kalla dem. Även grannsamverkan ska uppmuntras genom insatser och stöd så att människor lär känna varandra i sina bostadsområden.

Vi vill att stadens resurser för att utveckla alla stadsdelar på ön även används till att skapa mer trivsamma och mer upplysta trygga utemiljöer. Det behöver även byggas mer varierat och skapas förutsättningar för aktiviteter, umgänge och möten för alla åldrar på våra torg.

Staden ska visa nolltolerans mot klotter och annan skadegörelse och vidta snabb uttryckning för att åtgärda inrapporterade problem, samt verka för en dygnet runt-öppen polisstation på Lidingö för att öka den polisiära närvaron.

Vi föreslår ett stärkt och långsiktigt stöd till kvinnojourer och organisationer som arbetar mot våld i nära relationer, hedersvåld och förtryck. Det behövs även satsningar på samtyckesundervisning i skolor, på ungdomsgårdar och inom samhällsorienteringen.

Vi avsätter dessutom medel till ett föreningsbidrag i syfte att stödja och fördjupa stadens samarbete med idrotts- och kulturföreningar som i sina verksamheter och kontakter med ungdomar arbetar brottsförebyggande och mot droganvändning.

Kultur och fritid

Lidingöborna ser ut att få vänta två år längre än vad som tidigare var planerat innan dörrarna till en ny badanläggning kan öppnas på Lidingö. Vi socialdemokrater vill ha en modern badanläggning med aktiviteter för alla grupper. Vi prioriterar att alla ska kunna använda badanläggningen utifrån sina önskemål. En modern badanläggning bör ge möjlighet för såväl träning, som motion och familjebad, därtill simhopp och dykutbildning och inrymma barnbassäng för de minsta och varmvattenbassäng för rehabilitering. Vi vill att badanläggningen ska tillgodose flera behov, så att det blir en anläggning för alla. Som skärgårdskommun ska Lidingö kunna erbjuda alla sina invånare – även vuxna - möjligheten att lära sig simma. Vi avsätter i vårt budgetförslag medel för gratis simundervisning.

Vi har i vårt program lyft att vi vill att staden under mandatperioden öppnar två nya fritidsgårdar på Lidingö. Dels i Larsberg-Bodal, men också i nya Lidingö Centrum/Torsviksområdet. Vi gladdes oss därför åt att redan den 17 oktober 2018 kunna uppmärksamma invigningen av den nya ungdomsverksamheten Galaxen i Nya Föreningsgården i Larsberg, vilken drivs av Lidingö stad i samarbete med John Mattson. Vi vill att staden ska öppna ytterligare en fritidsgård i centrum/Torsviksområdet framöver, men vi avvaktar med förslag på lokalisering till dess att vi vet mer om hur Lidingö centrum och kringliggande områden kommer att utvecklas.

Vi vill ha ett modernt Kulturcentra i området som kommer att inrymmas i det kommande nya Lidingö Centrum. Kulturcentret ska fungera som samlingsplats för alla åldrar och för vårt rika kultur- och föreningsliv. Vi välkomnar att vi fått en ny samlingsplats för kulturen i det nya Stadshuset, men vi är tämligen övertygade om att kulturen behöver en egen plats, och vi kommer att bevaka detta och återkomma med förslag om så inte sker.

Friluftsområden och anläggningar

Staden ska tillgängliggöra kommunens friluftsområden, badplatser och naturreservat med bättre informationsmaterial och underhåll samt verka för bättre kommunikationer. Uppförandet av en flexibel multihall ska tillgodose ett brett behov för utövande av olika sporter och idrotter och vid anläggning av fler utegym ser vi helst att dessa uppförs i parker. Vi betonar även vikten av ett gott underhåll av motionsspår och lekplatser.

Vi kommer att noggrant följa de inventeringar som nu sker beträffande det långsiktiga behovet av idrottshallar, ett särskilt idrottspolitiskt program ska säkerställa jämlika och ekonomiskt rimliga förutsättningar för att idrotta. Det behövs även fler fritidsaktiviteter för personer med

funktionsnedsättning och förbättrad tillgänglighet till dem som redan finns. Staden ska därför säkerställa god tillgänglighet till Lidingös alla fritidsanläggningar.

Vi vill uppdraga till staden att ta fram ett informativt och samlat kultur- och fritidsprogram för hela livet samt att se över stödet till föreningslivet och civilsamhället för att kunna bidra till fler aktiviteter som riktar sig till barn och ungdomar, unga vuxna, vuxna och äldre Lidingöbor.

Levande mötesplatser och hållbar demokrati

Stadens ambition ska vara att alla föreningar med kommunstöd ska kunna erbjudas tillgång till lokaler. Vi uppskattar de utökade öppettiderna på biblioteket då de innebär bättre tillgänglighet för medborgarna. Biblioteket ska ges ett tydligt uppdrag och förutsättningar till att arbeta med källkritik, fungera som en öppen mötesplats för alla Lidingöbor, samt ha ett extra fokus på arbetet kring barn och ungas läsande för att öka läslusten hos dem som idag inte deltar i bibliotekets verksamhet.

Vi avsätter medel till ett stärkt stöd till studieförbunden och föreningar som arbetar med demokratifrågor och folkbildning.

Vi vill under mandatperioden pröva frågan om att införa ett ekonomiskt stöd till de politiska ungdomsförbunden. Vi återkommer med förslag kring utformningen av detta. Förslaget kommer att bygga på ett stöd som utgår i proportion till moderpartiernas antal mandat i kommunfullmäktige.

Budgetförslag nämnd för nämnd:

Kommunstyrelsen

Central politisk organisation:

Ett färre kommunalråd, besparing efter justering av arvoden, ersättningar. **+ 0,5 mnkr**

Stadsledningskontoret

Vi vill att staden söker, använder och redovisar användningen av statsbidrag. Under innevarande mandatperiod har omfattande resurser för stärkande av välfärden i kommunerna avsatts via statsbidrag. Satsningarna på skolans område och utbildning har varit av historiska mått. Lidingö stad bör utveckla sin förmåga att fullt ut utnyttja alla de möjligheter till satsningar för en starkare välfärd, som dessa slags statsbidrag ger. Vi efterlyser därför ökad och bättre beredskap, bevakning och kontroll över de statsbidrag som kommer finnas att tillgå och att de utnyttjas precis som i de flesta andra kommuner.

Vi föreslår att staden ska anställa en miljö- och hållbarhetsstrateg till stadsledningskontoret, med uppgift att samverka med upphandlingsenheten och på ett strategiskt sätt leda stadens miljö- och hållbarhetsarbete, samt utveckla stadens arbete med kvalitetsuppföljning av upphandlade tjänster.

Inrättande av ny tjänst, Miljö- och hållbarhetsstrateg **0,7 mnkr**

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Staden bör aktivt söka statsbidrag som kan sökas av exempelvis kommuner och bostadsrättsföreningar för åtgärder som bidrar till att minska klimatpåverkande utsläpp, till exempel för: laddinfrastruktur för elfordon, byte av fossil olja till biobränsle eller fjärrvärme, utbyggnad av mindre fjärrvärmennät, tankstationer för förnybar biogas, anläggningar för att öka återvinning eller producera biogas, cykelbanor och infrastruktur för cykel, kommunikationsinsatser, solpaneler på hus och byggnader och tillvaratagande av restvärme från anläggningar.

Majoritetens nya arbetssätt kring handläggning av ärenden på Miljö- och stadsbyggnadskontoret är ett tydligt exempel på hur majoriteten låter enskilda politikernas uppfattningar och tyckanden orsaka att ett kontor, med myndighetsutövning som primär uppgift, ger staden och därmed även Lidingös skattebetalare förhöjda kostnader och förlängda handläggningstider. Vi ställer oss kritiska till denna utveckling, då den är kostsam och riskerar att på ett negativt sätt påverka rättssäkerheten i myndighetsutövningen.

Effektivare planarbete och bygglovshantering

Det behövs en ökad takt i bostadsbyggandet på Lidingö. Behoven hos våra unga och äldre är stort. En förutsättning för snabbare bostadsbyggande är tillräckliga resurser till planarbetet. Detaljplaner behöver kunna tas fram snabbare. Belastningen är redan idag ansträngd för de som hanterar bygglovsansökningar. Då är det väsentligt med såväl utveckling av en modern och effektivare handläggning och tillräckliga personella resurser så att nya planer kan tas fram. För att hantera en kommande successiv ökning av bostadsbyggandet på Lidingö behövs egen personal, liksom för att bedöma miljökonsekvenser av olika alternativ och utformningar inom byggandet. För att ge plankontoret tillräckliga resurser och utökade möjligheter att arbeta med nya planer och handlägga bygglovsärenden tillför vi resurser.

Två tjänster, plan- och bygglov

1,4 mkr

Utbildningsnämnden

En jämlik skola ger varje barn en god start i livet.

Lidingö har en skola med bra resultat med målet att Lidingö ska ha Sveriges bästa skola. Det har emellertid förekommit alarmerande resultat vad avser bland annat elevernas psykiska ohälsa. Enbart goda skolresultat är långt ifrån tillräckligt för att nå målet.

Vi Socialdemokrater anser att måluppfyllelse är möjlig förutsatt att verksamheterna ges tillräckligt med resurser inte minst för anställning av lärarassistenter för att avlasta lärarnas administrativa tid, kompetensutveckling, grundutbildning exempelvis i förhållningssätt att bemöta elever med särskilda behov och ett aktivt och närvarande ledarskap.

Inför 2020 står det klart att majoritetens mål att Lidingö stad ska ha Sveriges bästa skola varken står i relation till avsatta resurser i budgeten eller utifrån trovärdig politisk vilja och förmåga att utveckla verksamheten på ett sunt och hållbart sätt för måluppfyllelse.

Med en fryst skolpeng ges inte förskolor och skolor vare sig de förutsättningar de behöver för att täcka kostnadsutvecklingen eller utrymme för att utveckla verksamheterna i syfte att kunna möta och stödja varje barn i dess utveckling och lärande. Istället för att satsa på barns och ungas utbildning och framtid prioriterar Lidingös politiska majoritet att sänka skatten.

I alla skolor på Lidingö ökar siffrorna när det gäller kränkande behandling, elev mot elev, elev mot pedagog och även pedagog mot elev, enligt några rapporterade fall till utbildningsnämnden. Därför ser vi det som angeläget att skolor prioriterar detta arbete genom att sätta av tid för utbildning av personal och elever, utarbetar och implementerar metoder, samt aktivt arbetar med likabehandlingsplaner för att uppnå resultat utifrån beslutad nolltolerans mot kränkande behandling.

Grunden för vårt starka samhälle och våra barns framtid läggs i skolan. När vi investerar i skolan så investerar vi i vår gemensamma framtid.

Vi föreslår därför:

- en höjd skolpeng inom grundskolan, 1 % mer utöver majoritetens förslag **5,8 mnkr**
- en höjd skolpeng inom förskolan, 1,5 % mer utöver majoritetens förslag **4,7 mnkr**
- att besparingskravet på gymnasiet, egen regi, lyfts av **0,8 mnkr**

Stadens uppgift ska vara att arbeta för en likvärdig skola med allsidig elevsammansättning i alla skolor, samt garantera att all verksamhet är avgiftsfri så att inget barn hindras från att delta på grund av föräldrarnas ekonomi. Alla lidingöelever ska ges tillgång till bra skolbibliotek, med utbildade skolbibliotekarier, för att främja läsning och källkritik. Vi vill se fler skolor på Lidingö införa daglig rörelse, då detta har visat sig förbättra elevernas hälsa och koncentrationsförmåga.

Höjning av socioekonomisk peng i grundskolan

Avsatta resurser ska fördelas efter behov så att alla elever får lika möjligheter att nå sin fulla potential. Vi vill att staden ska utveckla förutsättningarna för skolor att stödja alla elever att nå godkända resultat i alla ämnen. Vi föreslår därför en höjning av den socioekonomiska peng som vi under lång tid drev politiskt och slutligen fick införd inom grundskolan.

Höjd socioekonomisk peng i grundskolan **2 mnkr**

Utökade resurser till lovskola

Vi vill att elever som riskerar att inte bli godkända i alla ämnen erbjuds en bra lovskola. Majoriteten avsätter bara 0,4 mnkr till denna angelägna verksamhet. Vi tillför de resurser som krävs.

Lovskola **1 mnkr**

Utökade resurser till läxhjälp

Läxhjälp för elever i grundskolan, samt elever som studerar på IM-programmet. **1 mnkr**

Införande av elevkoordinatorer, på central nivå

Vi vill också att ökade resurser läggs på samordning av resurser för hälsa hos barn och ungdomar inom förskola och skola på Lidingö, detta genom införande av elevkoordinatorer. Syftet är samordning av kontakter inom kommunens verksamheter och mellan sjukvård, habilitering och specialistvård. Detta är av extra stor betydelse vid psykisk ohälsa där lättillgänglighet och snabba insatser är avgörande för att förebygga psykisk sjukdom och självmord. En ungdom under 20 år tar livet av sig varje vecka i Sverige. Den vanligaste dödsorsaken mellan 20 och 24 år är självmord.

Alla barn och ungdomar på Lidingö ska under alla dagar i skolveckan erbjudas möjlighet till kontakt med kurator förutom skolsköterska i syfte förebyggande hälsoarbete. Forskning avseende unga som mår dåligt visar att ju fler och tidiga åtgärder som sätts in så kan problem förebyggas innan de blir svårlösta. Enligt forskning så visar det sig att barn och ungdomar till tjänstemän får tidigare och annan hjälp och stöd jämfört med socioekonomiskt utsatta barn och ungdomar med föräldrar inom arbetaryrken, framförallt kvinnodominerade låglöneyrken.

Tidiga och förebyggande insatser minskar den psykiska ohälsan hos unga avsevärt, med minskat lidande för barnet/ungdomen och anhöriga med lägre kostnader för samhället. Om barn och ungdomar tidigt får kunskap om psykisk hälsa och hopp om att livsproblem går att lösa och att det i förskolor och skolor finns kuratorer att vända sig till varje dag i veckan så kan vi bidra till att minska psykisk ohälsa hos barn och ungdomar.

Elevhälsan ska kunna bidra till ökad tillgänglighet, tidiga insatser och tillsammans med två elevkoordinatorer verka för samordning. Behöriga för att söka dessa tjänster är högskoleutbildad socionom/kurator alternativt skolsjuksköterska.

Två tjänster, elevkoordinatorer

1,2 mnkr

Stärkt elevhälsa med två ytterligare kuratorstjänster

Vi satsar på en utökad elevhälsa för att få bukt med psykisk ohälsa och otrygghet i våra skolmiljöer. Vi föreslår att ytterligare två kuratorer anställs för en stärkt elevhälsa, tidiga insatser för att motverka psykisk ohälsa, att alla former av kränkningar och trakasserier bekämpas för att främja varje elevs välmående, för att uppnå trygghet och studiero i varje klassrum.

Två tjänster, kuratorer

1,2 mnkr

Förskolan

Lidingö Stad måste ge förutsättningar till förstärkt bemanning och minskade barngrupper inom förskolan, för att frigöra mer tid till att följa och stödja varje barn i dess utveckling. Barngruppernas storlek ska följa skolverkets rekommendationer. Vi kan konstatera ett stort antal sjukskrivningar inom förskoleverksamheten. En trolig orsak är att personalen slits ut på grund av att det är alldeles för få pedagoger med ansvar för stora barngrupper. Det måste sättas ett tak för antalet barn per pedagog, inte minst ur ett barnperspektiv och säkerhet. Därför föreslår vi att skolpengen till förskolan höjs!

Förskoleplats ska erbjudas för alla barn över 12 månader så att föräldrar på Lidingö kan vara trygga med att det finns plats. Rätt till 30-timmar förskola i veckan för alla barn ska gälla, oavsett föräldrars situation. Såväl modersmålsstöd som språkutveckling i svenska behöver stödjas i förskolan, då ett tidigt språkstöd ökar språkfärdigheten, främjar övrig inlärning och utvecklar den sociala förmågan.

Införande av Socioekonomisk peng inom förskolan

För att ge förskolor förbättrade förutsättningar att klara sitt uppdrag avseende att ge varje barn i förskolan vad det behöver för sin utveckling, föreslår vi införande av en socioekonomisk peng i förskolan. Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram förutsättningarna kring kriterier för tilldelning och fördelning av dessa medel.

Socioekonomisk peng inom förskolan

3,0 mnkr

Förskolan och barnomsorgen ska ge barn möjlighet att vara trygga – även på kvällar och nätter.

Utökad barnomsorg på obekvämt arbetstid ska vara en självklarhet för de som behöver, ingen ska hindras att ta ett arbete på grund av brist på barnomsorg. Mot bakgrund av att de så kallade otrygga anställningarna ökar ska det vara möjligt att utan tillsvidareanställning kunna få barnomsorg även vid obekväma arbetstider. Det kan räcka med barnomsorg till kl. 19.00 för vissa arbetstagare, andra behöver barnomsorgen sena kvällar och nattetid. Reglerna och förutsättningarna för att få ta del av denna barnomsorg behöver ses över.

Barnomsorg på obekvämt arbetstid

0,5 mnkr

Bibehållen bemanning på Öppna förskolan

Majoriteten föreslog i sitt första förslag till budget en halvering av bemanningen i den öppna förskola som staden bedriver. Verksamheten är mycket uppskattad och utgör en viktig, trygg och stimulerande mötesplats för såväl de allra minsta som deras föräldrar. Vi motsatte oss

neddragningen på personal och föreslog att bemanningen fortsatt ska vara två tjänster. Efter medias rapportering och högljudda protester från lidingöborna justerade majoriteten sitt förslag till nedskärning från 0,6 mnkr till 0,3 mnkr. Vi justerar därför vårt förslag för bibehållen bemanning och motsätter oss majoritetens kvarstående förslag till nedskärning.

Öppna förskolan, bibehållen bemanning **0,3 mnkr**

Lärande- och kulturförvaltningens kontor, kvarstående medel efter justerad budget

Majoriteten finansierar sitt reviderade förslag till budget för den Öppna förskolan, genom att överföra 0,3 mnkr från Lärande- och kulturförvaltningens kontor. Vi föreslår att dessa medel kvarstår inom kontorets centrala budget, då de behövs inom förvaltningen bland annat för framtagande av förutsättningarna kring kriterier för tilldelning och fördelning av en socioekonomisk peng inom förskolan, översyn av reglerna och förutsättningarna för att få ta del av barnomsorg på obekvämt arbetstid och för ett utökat utbud av yrkesutbildningar på Lidingö. Det behövs även satsningar för att komma tillrätta med de alarmerande höga sjuktalen.

Lärande- och kulturförvaltningens kontor **0,3 mnkr**

Gymnasiet

År 2023 är det ca 350 fler gymnasieungdomar på Lidingö jämfört med idag. Därför behöver vi antingen planera för att bygga ut Hersby gymnasium eller påbörja en ny utredning om att hitta andra lösningar för ett nytt gymnasium. Vi kommer med säkerhet att ställas inför detta faktum, om inte Christinaskolan får sin ansökan om att starta ett nytt gymnasium beviljad. Vi anser att Lidingö stad ska kunna ta emot de elever som söker till gymnasieprogram på Lidingö där det finns underlag för att bilda en klass. Vi avsätter medel till en utredning för en ny gymnasieskola i syfte att kunna erbjuda Lidingös ungdomar såväl fler platser som fler gymnasieprogram på Lidingö.

Utredning för en ny gymnasieskola **0,2 mnkr**

Komvux och SFI

Lärare på Komvux och SFI möter elever med mycket olika bakgrund och utbildningsnivå. I syfte att stärka etablering och integrationen, samt ge lärare förutsättningar att fokusera på utbildning och pedagogik vill vi tillsätta en specialpedagog till Komvux och SFI.

En tjänst, Specialpedagog **0,7 mnkr**

Det som har gett stora nettointäkter till Lidingös vuxenutbildning och SFI är yrkesutbildningar och det efterfrågas fler yrkesutbildningar exempelvis till frisör- och målaryrket, yrken inom hantverk och jordbruk. Vi vill att vuxenutbildningen ges i uppdrag att utöka utbudet av yrkesutbildningar på Lidingö, samt utöka kvällsundervisningen. Denna satsning kommer snabbt kunna ge nettointäkter.

Passagen

(Nyanlända elever som går i årskurs 1 upp till åk 3 placeras i regel direkt i vanlig skolklass).

Passagen är en verksamhet för nyanlända elever i åk 4–9. För att börja här ska eleven vara inskriven vid någon av Lidingös grundskolor. Efter ca 8 veckor i Passagen och efter kartläggning i det egna modersmålet samt i ämneskunskaperna bestäms vilken årskurs eleven ska placeras i. Här finns behov av att utöka personalstyrkan och de resurser som behövs för att förkorta kartläggningstiden, så att eleven snarast möjligt kan påbörja i en vanlig klass. Det finns uppgifter om att vissa elever har fått vänta i närmare 3 månader innan de har fått påbörja skolan.

Vi tillför därför medel för utökad personalstyrka i introduktionsklasser och för att ge de resurser som behövs för att kartläggningen ska ske fortlöpande. Det är även angeläget att staden försöker anställa flerspråkiga pedagoger med högskoleexamen för att säkerställa att elever får de ämneskunskaperna som behövs för att kunna få godkända betyg, minst E.

Passagen, utökad personalstyrka

0,5 mnkr

IM (Introduktionsprogram), bakgrund och problemformulering

Forskning visar att ett av de största hoten i den befintliga utbildningen är att de nyanlända "fastnar" i språkintruktionsklasser trots omfattande vetenskapliga och statliga rapporter med rekommendationer för att undvika just det. Utbildningens kvalitet påverkar utbildningens längd. En av rubrikerna i regeringens proposition om den nya skollagen lyder: Språkintruktionsklasser för en snabbare inkludering.

Ett av syftena med att införa utbildningsformen var att nyanlända elever snarast möjligt skulle komma vidare till gymnasium eller annan utbildning. Hur lång tid en elev behöver studera på språkintruktionsklasser ska självklart utgå ifrån den enskilda elevens behov och tidigare kunskaper, inte utifrån vilken skola eleven går på. Granskningen visar dock att utbildningens längd påverkas av på vilken skola eleven går. En konsekvens när utbildningen tar lång tid är att många elever uppnår en för hög ålder (18 eller 20 år) för att ha rätt att påbörja ett nationellt gymnasieprogram. De kan däremot fortsätta att studera vid vuxenutbildningen eller allmän kurs vid folkhögskola om de har uppehållstillstånd. Skolinspektionen kan genom granskning av 42 skolhuvudmän och 42 skolor som har granskats konstatera att det finns ett antal faktorer som kan påverka utbildningens kvalitet vilket i sin tur bidrar till att eleverna snabbare kan komma vidare i sin utbildning.

Tidigare forskning visar att elever ofta hålls kvar i förberedelseklassen för länge medan läraren för den ordinarie klassen anser att eleven kommer med för lite kunskaper. På Introduktionsutbildningen språkintruktionsklasser har elever mycket heterogena bakgrunder. Skolbakgrunden bland nyanlända elever varierar kraftigt. Från att de inte alls har gått i skolan eller fått någon annan undervisning till att ha avslutat en gymnasieutbildning i sitt tidigare hemland. En del elever har även tidigare arbetslivserfarenhet. De kan vara asylsökande, anhängiginvandrare eller barn till arbetskraftsinvandrare. Trots den stora variationen i kunskap och utbildningsbakgrund visar granskningen att eleverna erbjuds en homogen utbildning, vad gäller exempelvis ämnesutbud och nivå, på språkintruktionsklasser. Skolinspektionens granskning visar att trots att kartläggningar görs för vissa elever, gör organisatoriska förutsättningar såsom lärar- och lokalbrist att eleverna erbjuds en homogent utformad utbildning som i sin tur bidrar till att utbildning på språkintruktionsklasser kan ta onödigt lång tid.

Vi konstaterar att när elever "fastnar" i språkintruktionsklasser, kan detta i sin tur leda till andra problem såsom segregation, isolering, psykisk ohälsa och en känsla av otillräcklighet. Därför vill vi att staden tar detta på allvar och budgeterar för att utöka personalstyrkan i introduktionsprogrammen för att ge de resurser som behövs för att kartläggningen ska ske fortlöpande. Staden behöver anställa flerspråkiga pedagoger med högskoleexamen med syfte att säkerställa att eleverna får de ämneskunskaperna som krävs för att så snabbt som möjligt ta sig vidare till ett nationellt gymnasieprogram.

IM (introduktionsprogram) utökad personalstyrka

1 mnkr

Omsorgs- och socialnämnden

Lidingö stads verksamhetsområde för omsorgs och socialnämnden är omfattande och erbjuder Lidingöbor i alla åldrar stöd, service och omsorg enligt nationella och lokala riktlinjer.

Det är Lidingö stads biståndshandläggare som enligt lokala riktlinjer och rutiner beslutar om och följer upp beslutade insatser utifrån Lidingöbors behov i egna hemmet, särskilt boende, servicehus, LSS boende, familjehem och placering i eller utanför Lidingö.

Lidingös politiska majoritet har valt att inte höja uppräkningspengen av den peng som finansierar stora delar av nämndens ansvarsområde. De verksamheter som drabbas under 2020 är vård- och omsorgsboenden, servicehus, hemtjänst i ordinärt boende, dagverksamhet för äldre, socialpsykiatri, daglig verksamhet enligt LSS och gruppboende enligt LSS.

För majoriteten är det viktigare att genomföra den aviserade skattesänkningen, än att säkerställa finansieringen av trygga välfärdstjänster med hög kvalitet inom ovan nämnda verksamhetsområden.

Vi socialdemokrater väljer att höja pengarna.

Höjd peng till äldreomsorgen, socialpsykiatri och dagligverksamhet enligt LSS med 1 procent.

6,6 mnkr

Stöd av arbetsterapeuter och fysioterapeuter

För att kunna bibehålla funktioner för att undvika dels fallolyckor som belastningsskador hos arbetstagare behövs både kompetent personal och hjälpmedel. Bibehållna funktioner innebär livskvalité för den enskilde att kunna leva så självständigt som man önskar.

Det ska finnas tillräckligt med arbetsterapeuter och fysioterapeuter för att tillgodose behovet av hjälpmedel och träning som den enskilde behöver för sin livssituation. Det ska också finnas tid avsatt för att arbetsterapeuter och fysioterapeuter ska kunna ge stöd och handledning till arbetstagarna så att de undviker arbetsskador och belastningsbesvär.

Vi tillför därför ytterligare medel till pengfinansieringen för att behålla de fyra tjänster inom rehab-organisationen som majoriteten redan beslutat om att spara in på. Budget för dessa tjänster, arbetsterapeuter och fysioterapeuter, ligger inom äldreomsorgens egna utförare och rehab-organisationen finansieras därför av peng.

Höjd äldrepeng: tjänster rehab-organisationen, arbetsterapeuter och fysioterapeuter **2 mnkr**

Hjälpmedel

Såväl traditionella som nya tekniska hjälpmedel ska kunna öka brukarens frihet, samt förbättra och underlätta omsorgen, både för brukare och personal.

0,8 mnkr

Rätt till heltid och deltid som en möjlighet, inom Lidingö stads äldreomsorg, egen regi

Vi föreslår att Rätt till heltid och deltid som en möjlighet på sikt ska förverkligas för alla anställda inom Lidingö stad under mandatperioden. Vi börjar med att avsätta medel för att under 2020 införa rätt till heltid för anställda inom stadens äldreomsorg.

Rätt till heltid och deltid som en möjlighet

2 mnkr

Valfrihet ska också gälla för dem som är äldre på Lidingö.

Vi vill ge rätt att välja boendeform oberoende av biståndsbedömning, för alla som är 80 år eller äldre. Den äldre ska själva få bestämma om de vill bo kvar hemma eller flytta till ett boende.

Parboendegarantin ska naturligtvis gälla.

Rätt för alla över 80 år att välja boende

2,2 mnr

Mötesplatser

Vi Socialdemokrater har lyssnat på de äldre som träffas och deltar i aktiviteterna på Mötesplats TOR. Vi vill gå dem till mötes vad gäller deras starka önskan om att mötesplatsen ska finnas kvar, samt att personal ska vara kopplad till att driva och inbjuda till verksamheten.

Behålla och utveckla den uppskattade Mötesplatsen på Tor

0,45 mnr

Vi vill skapa en ny mötesplats i Högsätra, i lokalen vid entrén till Högsätra äldreboende, för möten i samverkan för delaktighet, gemenskap och för att överbrygga kulturella och generationsgränser.

Ny mötesplats i Högsätra

0,8 mnr

Så utvecklar vi en god äldreomsorg

Med boendeformen Trygghetsboenden vill vi öka möjligheterna för våra äldre att bo bekvämt och tryggt. Vi vill därför att det första Trygghetsboendet på Lidingö - i kvarteret Idun i Centrum - ska byggas omgående.

Nya äldreboenden ska byggas och befintliga rustas upp för att täcka det framtida behovet och det behöver skapas trygga miljöer för äldre. Vi vill under mandatperioden se över och höja kvalitetskraven på alla utförare och införa en kvalitetsgaranti med kontinuerlig uppföljning, samt nolltolerans mot oseriösa aktörer.

Äldreomsorgen och demografin – behov av fler boenden och nya boendeformer

Åldersgruppen 80 plus kommer öka markant inom en tioårs period. För att möta Lidingöbornas behov av vård och omsorg behövs fler alternativa boendeformer ganska omgående. Boendeformer som tillgodoser både den fysiska som ergonomiska miljön både för den enskilde som arbetstagarnas arbetsmiljö. En boendemiljö som även erbjuder samvaro med andra hyresgäster, detta för att undvika isolering och psykisk ohälsa.

Många bostäder där hemtjänsten utför stöd och omvårdnad är trånga och utgör en riskfylld arbetsmiljö i omvårdnadssituationen. Hemtjänstens anställda är mestadels kvinnor. Enligt statistik i har de omfattande sjukskrivningar på grund av belastningsbesvär och belastningssjukdomar.

Med fler alternativa boenden kan flera behov hos Lidingöborna tillgodoses samt erhålla en bättre arbetsmiljö för arbetstagarna. På så vis sparas både pengar då den enskilde inte behöver flytta in på ett omsorgsboende på grund av arbetstagarnas arbetsmiljö, samt att sjukskrivningar och arbetsskador kommer att undvikas. Idag råder brist på alternativa boendeformer som skulle kunna få fler Lidingöbor att flytta dels från villor men även från trånga lägenheter. En undersökning behöver göras om hur Lidingöborna vill utforma ett mellanboende mellan ordinärt boende och omsorgsboende.

Måltider och aktiviteter på omsorgsboenden

Enligt undersökning svarar mellan 58 - 77 procent av de äldre att de är missnöjda med maten på omsorgsboendena. Måltiden är en av de viktigaste händelserna under dagen som ger ett avbrott i en annars ganska enahanda dag. Enligt undersökningen är 44 - 65 procent därtill missnöjda med de aktiviteter som erbjuds. För att tillgodose ovan nämnda brister behöver kunskap och kompetens höjas hos de som tillreder måltider samt hos arbetstagarna som ska tillgodose att meningsfulla fritidsaktivitet utifrån den enskildes behov tillgodoses.

Vi verkar för att alla äldre lidingöbor som vill, ska ha rätt till regelbunden utomhusvistelse, sociala och kulturella aktiviteter, anpassad efter deras förmåga. För att uppnå detta behöver fler anställas inom äldreomsorgen och arbetet organiseras för att ge mer tid för de äldre och deras önskemål. Hemtjänst ska beviljas efter behov genom enkla handläggningsprocesser, tillräckliga resurser och i större utsträckning utifrån den äldres önskemål. Staden ska även säkerställa att det serveras god och näringsrik mat inom hela äldreomsorgen.

Lidingö stad ska söka de statsbidrag som finns avsatta till äldreomsorg, samt använda dessa till att fullt ut öka tryggheten och utveckla välfärden för våra äldre Lidingöbor! Staden ska även utveckla omsorg för äldre med andra språkbehov än svenska för att alla äldre oavsett bakgrund ska kunna åldras tryggt och värdigt.

LSS

Brukarundersökning i verksamheterna för funktionsnedsatta har låga värden i förhållande till andra verksamheter. Förklaringar som att alla inte förstår innebörden av undersökningen kan delvis vara en del av sanningen. Det har dock framkommit att många är missnöjda med att aktiviteter inte genomförs och att personalomsättningen är hög. Kontinuitet saknas, vilket är oerhört viktigt i den här målgruppen.

I och med att Omsorgs- och socialnämnden ska ta fram ett nytt modernt program för funktionsnedsatta bör det också innehålla kvalitetsaspekter, vad den enskilde kan få för stöd och hjälp utifrån lagstiftningen. Det bör också framgå vilken kompetens arbetstagare ska ha för att arbeta med målgruppen då det är avgörande för hur insatserna utförs i många fall. Det behövs en översyn av behovet av personaltäthet på gruppboenden utifrån de enskilda individernas behov och rättighetslagen, LSS. Boende på gruppboenden enligt LSS har rätt till valfria och meningsfulla fritids- och kulturaktiviteter. För att staden ska kunna leva upp till vad LSS som rättighetslagstiftning föreskriver avsätter vi ytterligare medel.

Valfria och meningsfulla fritids- och kulturaktiviteter, boende på gruppboenden, LSS **1,6 mnkr**

Stöd och bidrag

Frivilligorganisationer som Kvinnojouren Kerstin, BRIS, Mansjouren med flera gör ett fantastiskt arbete och vi vill att de ska stöttas ytterligare finansiellt. Vi vill ytterligare stärka arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, genom att Kvinnojouren Kerstin stöttas administrativt och långsiktigt.

Ett stärkt och långsiktigt stöd till kvinnojouren och organisationer som arbetar mot våld i nära relationer, hedersvåld och förtryck. **0,2 mnkr**

Riktade medel för ett ökat stöd till organisationer och föreningar som anordnar aktiviteter för Lidingös äldre. **0,3 mnkr**

Tillgänglighet

Staden ska fortsätta förbättra tillgängligheten inom alla kommunala anläggningar och verksamheter och tillgänglighetsanpassa kommunens informationskanaler.

Ett nära samarbete med organisationer för personer med funktionsnedsättning ska syfta till att få med tillgänglighetsperspektivet i allt kommunen gör. Staden ska även kunna stödja tillgänglighetsanpassning av privata verksamheter med rådgivning.

Jobsbsatsningar för personer med funktionsnedsättning ska ha som mål att så många som möjligt ska in på den ordinarie arbetsmarknaden. Staden ska värna om daglig verksamhet och övriga sysselsättningsinsatser för att ge dem som har behov av dessa en mer givande och innehållsrik vardag.

Individ- och familjeomsorg

Vi vill stärka Lidingö stads förebyggande arbete för att motverka och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck, våld i nära relationer, missbruk och social utslagning, samt utöka uppsökarverksamheten för att utsatta ska kunna nås och insatser sättas in tidigt.

Vi vill säkerställa att det finns familjerådgivning på Lidingö, samt uppdra till staden att i kontakt med Region Stockholm verka för att det inrättas en familjecentral för att motverka psykisk ohälsa och för att garantera närhet till stöd för alla barn och föräldrar i kommunen.

Arbetsmarknad, 150 sommarjobb

Lidingös ungdomar ska erbjudas bättre möjligheter att söka sommarjobb! Staden ska öka samarbetet med näringslivet för att åstadkomma ännu fler sommarjobb. Vi tillför resurser för minst 150 sommarjobb.

Sommarjobb 2020

1,5 mnkr

Nyanlända och 2-årsregeln

De nyanlända med uppehållstillstånd som vi tagit emot och satsat stora resurser på att etablera måste få större möjlighet att bo kvar i kommunen. Som vi alla vet är de sociala nätverken centrala, där barnen börjat i förskola eller skola, samt deltar i fritidsaktiviteter och där de vuxna studerar på SFI, Komvux eller har fått arbete eller praktikplats.

Det i riksmidia uppmärksammade kontroversiella beslut som den politiska majoriteten tog under den förra mandatperioden, att med lagstiftning i ryggen "friskriva" sig från ansvar för de nyanländas boendesituation efter två år, är måhända inget juridiskt inkorrekt beslut utifrån domar, men däremot ett moraliskt ytterst förkastligt förfarande. Ett tillvägagångssätt som inte på något sätt rimmar med det bosättningslagen uttrycker som syfte och intention, nämligen att alla kommuner ska tillse att nyanlända med uppehållstillstånd erbjuds permanenta bostäder.

Teknik- och fastighetsnämnden

Lidingö har fler konstgräsplaner än de flesta andra kommuner i samma storlek. De alarmerande rapporterna från senare år om mikroplasterna, gör att staden bör vidta åtgärder för att förnya tekniken och byta ut gamla konstgräsplaner. Konstgräsplaner är en betydande källa till mikroplasters spridning i naturen och i vatten, vilket är skadligt för såväl människor, djur och natur. Lidingö stad ska enligt miljöbalken vidta åtgärder för att minska denna skadliga påverkan. Vi menar därför att staden

ska övergå till att använda de nya generationens konstgräs utan granulat och med mindre klimat- och miljöpåverkan vid nyanläggning.

Vi avsätter medel för att staden ska vidta åtgärder för att de gamla konstgräsplanerna ska kunna bytas ut mot den nya generationens konstgräs. **2 mnr**

Underhåll av befintliga separerade gång- och cykelstråk. **0,5 mnr**

Ur Investeringsbudgeten

Anläggning av fler nya separerade gång- och cykelstråk **0,5 mnr**

Återvinningsstation i området Dalénum, Kappsta, Mölna **1 mnr**

Kultur- och fritidsnämnden

För oss är det centralt att alla ungdomar på Lidingö utifrån egna önskemål, ska beredas möjlighet till en innehållsrik fritid. Oavsett om en ungdom vill spela fotboll, gymnastisera, delta i fritidsgårdens verksamhet, laga mat, spela online, läsa på biblioteket eller spela teater ska alla lidingö-ungdomar ges möjlighet till jämställda och tillgängliga aktiviteter utifrån egen vilja, intresse, förutsättningar och behov. Ungdomsverksamhet på Lidingö ska vara en av stadens kärnverksamheter och ges ekonomiska förutsättningar och inte vara beroende av tillfälliga statliga och regionala projektstöd.

Vi anser att våra Fritidsgårdar spelar en helt avgörande roll för våra ungdomars väg in i vuxenlivet. Fritidsgården utgör ett basfundament för att ungdomar ska kunna ha en arena för det icke formella lärandet. Alla studier visar att fritidsgårdarnas verksamhet på ett avgörande sätt bidrar till att unga utvecklas till medvetna och ansvarstagande samhällsmedborgare.

Upprätthålla och fortsätta utveckla stadens ungdomsverksamhet. **1,4 mnr**

En utmaning för alla fritidsverksamheter ligger i att skapa aktiviteter som inkluderar de ensamkommande ungdomarna. Det har även i alarmerande rapporter framkommit att användningen av alkohol och i synnerhet droger är anmärkningsvärt hög bland ungdomarna på Lidingö i jämförelse med andra kommuner i Stockholmsregionen. Det har gjorts att Lidingö lagt hög prioritet inom det området i upprättat avtal med polisen. Lidingös idrottsföreningar gör stora insatser för att engagera ungdomar. Ett särskilt uppmärksammat problem på ön är emellertid att alltför många slutar med idrottande i de tidiga tonåren.

Vi vill införa ett föreningsbidrag med syfte att stödja och fördjupa stadens samarbete med idrotts- och kulturföreningar som i sina verksamheter och kontakter med ungdomar arbetar brottsförebyggande och mot droganvändning, samt skapar förutsättningar för unga att fortsätta med sitt idrottande.

Föreningsbidrag till idrotts- och kulturföreningar, brottsförebyggande, mot droganvändning och för ungas fortsatta idrottande **0,3 mnr**

Vi tror även att det behövs ökade resurser för att engagera ungdomar i egen skapande verksamhet. Vi vill stärka det förebyggande arbetet bland ungdomar och samarbetet med fältkuratorerna och föreslår därför ett extra tillskott för att stödja nyskapande ungdomsprojekt i samverkan mellan fritidsgårdar, föreningar, studieförbund och olika ungdomsgrupper.

Kreativa ungdomsprojekt i samverkan **0,5 mnr**

Studieförbunden

Studieförbunden utför ett beundransvärt arbete för att erbjuda kortutbildade möjligheter till studier och allmänheten möjlighet att ta del av kultur och samhällsdebatt eller själva delta i skapande verksamhet. Studieförbunden har också möjlighet att fylla en viktig uppgift genom att anordna aktiviteter för nyanlända, som komplement till det som arbetsförmedlingen och kommunen kan erbjuda. Genom studiecirklar, kulturprogram och föreläsningar ges vuxna och ungdomar möjlighet att lära nytt, lära om, skapa själv eller ta del av andras skapande. Dessa aktiva insatser stärker och utvecklar vår demokrati. Liksom tidigare år anser vi att kommunen bör ge bidrag till studieförbunden.

Ett stärkt stöd till studieförbunden och föreningar som arbetar med demokratifrågor och folkbildning.

0,3 mnkr

Fler ska ges möjlighet att delta i Sagateaterns och kommunala musikskolans verksamheter

För att fler barn och ungdomar ska ges möjlighet att delta i Sagateaterns och den kommunala musikskolans verksamheter, föreslår vi att förvaltningen ges i uppdrag att utarbeta ett förslag för sänkta avgifter och minskade köer.

Sänkta avgifter och minskade köer, Sagateatern och kommunala musikskolan

1 mnkr

Alla behöver få lära sig att simma

Som skärgårdskommun ska Lidingö kunna erbjuda alla sina invånare – även vuxna – möjligheten att lära sig simma.

Gratis simundervisning.

0,5 mnkr

Företagande och jobbskapande:

Vi vill att staden ska verka för att utveckla ett mer vitalt näringslivs- och handelsklimat med förbättrat stöd och utbyte mellan Lidingö Stad och öns företagare, även avsett för dem som vill starta företag. Därför behövs en förbättrad rådgivning till alla företagare på Lidingö, samt förbättrade förutsättningarna för nyföretagande! Det krävs engagemang och en aktiv politik för att ge förutsättningar till, för Lidingös del positiva, företagsetableringar och för att befintliga företag ska kunna växa och nyanställa.

Lidingö stad ska fortsätta utveckla det framgångsrika arbetet med att stödja nyanlända till att få ett arbete. Alla nyanlända ska ges samhällsorientering och komma i studier eller praktik omgående, helst från dag ett. Ingen som kan jobba ska gå på bidrag, istället ska fler få möjlighet till ett riktigt arbete med schyssta villkor. Vi vill se en utbyggnad av yrkesutbildningar i samverkan med näringslivet.

Ekonomi och styrning av medel:

Lidingö stad ska ha ordning och reda i ekonomin, med budget i balans och tydligt överskottsmål. En tydlig och effektiv styrning ska säkra god hushållning med våra gemensamma resurser. Staden ska även ges i uppdrag att arbeta utifrån en aktiv politik för ett hållbart bostadsbyggande, fler företag och fler i jobb vilket ger ökade skatteintäkter och mer resurser till skola, trygghet och välfärd.

Merparten av kommunens budget går till kommunala och privata verksamheter via pengsystem. Pengsystemen gör det svårt att prioritera inom och mellan de olika verksamheterna i utbildning, vård och omsorg. Pengsystemen gör också att det kan vara svårt att använda skattepengarna effektivt.

Det politiska inflytandet har, med de modeller majoriteten tillämpar, i hög grad reducerats till att höja eller sänka de olika pengbeloppen med någon procentenhet. Det är ett trubbigt sätt att

finansiera verksamhet som har många olika delar och medger inte tydliga prioriteringar med ett tydligt politiskt ansvarstagande.

Vi socialdemokrater vill därför se över vad som ska ingå i pengsystemen och vad som bör ligga utanför och finansieras via anslag. Det gäller såväl stöd- och omsorgsnämndens verksamhet som skolan, som tillsammans svarar för merparten av den kommunala budgeten. Några exempel är skolhälsovården och skolbiblioteken.

Under de sista åren har den socialdemokratiskt ledda regeringen avsatt omfattande resurser för stärkande av välfärden i kommunerna. Satsningarna på skola och utbildning har varit av historiska mått. Lidingö stad bör utveckla sin förmåga att fullt ut utnyttja alla de möjligheter till satsningar för en starkare välfärd, som dessa statsbidrag ger.

Lidingö stad som arbetsgivare:

Lidingö stad ska som arbetsgivare förknippas med ett gott ledarskap där delaktighet, engagemang, inflytande, jämställdhet och mångfald präglar arbetsgivarpolitiken. Staden ska stärka fortbildning och kompetensutveckling för personalen för att utveckla, samt höja kvaliteten i verksamheterna.

Vi föreslår att "Rätt till heltid och deltid som en möjlighet" ska förverkligas för alla anställda inom Lidingö stad under mandatperioden. Vi föreslår att staden börjar med att under 2020 införa rätt till heltid för anställda inom stadens äldreomsorg.

Vi vill under mandatperioden även pröva möjligheten med 30-timmars arbetsvecka i utvalda verksamheter för att förebygga och åtgärda höga sjuktal, samt ligga i framkant som arbetsgivare. Vi återkommer med våra förslag kring detta.

Staden ska säkerställa en trygg och hälsosam arbetsmiljö med satsningar för att öka trivseln och minska sjukskrivningarna. Löner och karriärmöjligheter ska självklart vara jämställda.

Lidingö stad ska stå för personalens arbetskläder i verksamheter där dessa är nödvändiga. Behovet ska täckas oavsett årstid och väderlek.

Stadens friskvårdsbidrag för kommunens anställda ska som lägst ligga i nivå med andra offentliga arbetsgivare i Stockholmsregionen, användning och uttag av bidraget ska uppmuntras för att främja en sund balans mellan arbete, familjeliv och fritid.

Staden ska vid alla upphandlingar ställa krav på att utförarens och leverantörers anställda omfattas av arbetsrättsliga villkor i nivå med den aktuella branschens gällande svenska kollektivavtal. Kraven ska ställas för att gälla i alla led i entreprenadskedjor, detta för att verka för en sund konkurrens och schyssta villkor på hela arbetsmarknaden.

Lidingö stad ska vara en Fair Trade kommun och uppfattas som en kommun som tar sikte på framtiden och med självklarhet verkar utifrån hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Sammanfattning

I socialdemokraternas förslag till budget för 2020, föreslås finansiering av satsningar på 51,5 mkr utöver majoritetens förslag.

Vårt budgetförslag utmynnar i ett resultat på 31,82 mnkr vilket uppfyller det lagstadgade kravet om ekonomi i balans.

Vi föreslår att Lidingö kommunfullmäktige beslutar om en oförändrad skattesats för 2020 och att den fastställs till 18:29.